

IT-TIELET SENA L-ISTORJA (ĠENERALI) IL-ĦIN: SIEGĦA U NOFS

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

1. Qabbel l-isem mal-istampa.

Bieb il-Bombi	Torri ta' de Redin	Forti San Luċjan
Fougasse	Gardjola	Swar

(Total: 6 marki)

2. Aghmel sinjal taht it-tajba.

- 2.1 Wara l-Ordni tal-Kavallieri ta' San Ġwann ġew f'Malta (l-Ġermaniżi, l-Franċiżi, l-Inglizi).
- 2.2 Il-Kavallieri tilfu ħafna (xwieni, artijiet, pitturi) minħabba r-rivoluzzjoni fi Franza.
- 2.3 L-aħħar Gran Mastru kien (Hompesch, De Redin, De Rohan).
- 2.4 Bosta Kavallieri kienu (Franċiżi, Russi, Ġermaniżi).
- 2.5 Il-flotta Franċiża waslet fid-9 ta' Ġunju (1800, 1798, 1700).
- 2.6 Napuljun ried jidhol fil-Port biex jiehu (l-ilma, l-iskjavi, l-ikel).
- 2.7 L-Ordni għamel hbieb mar-Russja u l-(Ġermanja, Ingilterra, Eġittu).
- 2.8 Napuljun kien (Kaptan, Prinċep, Ġeneral) Franċiż.
- 2.9 Minn Malta Napuljun baqa' sejjer l-(Eġittu, Awstrija, Ingilterra).
- 2.10 Ir-rewwixta tal-Maltin kontra l-Franċiżi bdiet (fil-Belt Valletta, fiċ-Ċittadella, fl-Imdina).

(Total: 10 marki)

3. Qabbel kolonna A ma' kolonna B. Għandek numru 1 bhala eżempju.

	Kolonna A		Kolonna B
1.	Forzati		kienu jingagġaw għal xogħol fuq ix-xwieni minn rajhom u jirċievu paga zghira
2.	Qalfat		kien ihegġeg lill-qaddiefa biex jaqdfu
3.	Kurdar	1	kienu nies li jinqabdu u mgieghla jahdmu fuq ix-xwieni bilfors
4.	Arguzin		kien jimla l-fili ta' bejn l-injam bil-qatran u bl-istoppa
5.	Sibbien		biċċiet tal-baħar
6.	Xwieni		kien jagħmel il-ħbula
7.	Buonavoglie		ħallelin tal-baħar

(Total: 6 marki)

4. Wieġeb il-mistoqsijiet.

- 4.1 Aghmel sing taht 1-erba' (4) haddiema li kont issib jahdem fuq ix-xwieni.

tabib	sajjied	kaptan	tahhan
ghalliem	tmunier	bidwi	bumbardier (4)

- 6.6 Il-Kor li hemm fil-Knisja Konventwali ta' San Ġwann sar mill-fidda. _____
- 6.7 L-istil Rinaxximentali hu pjuttost lixx u nieqes mid-dekorazzjonijiet fil-ġebbla. _____
- 6.8 It-Teatru Manoel inbena fi żmien il-Gran Mastru de Vilhena. _____
- 6.9 Ġlormu Cassar għamel id-disinni tal-bereġ fil-belt Valletta. _____
- 6.10 Il-bereġ inbnew mill-ewwel fuq stil Barokk. _____

(Total: 10 marki)

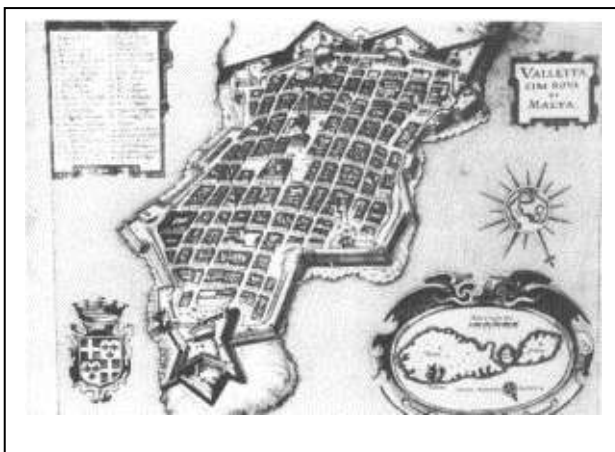
7. Din hi l-istorja ta' Lippu u kif spiċċa quddiem l-Inkwizitur. Is-sentenzi mhumie x f'sekwenza imma huma mhawda.

Poġġi s-sentenzi f'kronoloġija billi tikteb in-numru hdejn is-sentenza li ġrat l-ewwel. L-ewwel wahda hi moghtija bħala eżempju.

	L-Inkwizitur qataghha li jiena hati.
	Dhert quddiem l-Inkwizitur fejn staqsewni hafna mistoqsijiet.
	Kont qiegħed naqra l-ktieb fl-imwarrab iżda għadda n-Nutar u rani.
	Habbat il-bieb, kienu s-suldati tal-Inkwizitur.
	Bħala penitenza jkolli mmur nisma' quddies a u nitqarben kuljum.
1	Ġie ktieb projbit f'idejja u bdejt naqrah.

(Total: 5 marki)

8. Ifli sors A u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Sors A: Pjanta tal-Belt Valletta

- 8.1 X'jisimha l-gholja li fuqha nbniel il-Belt Valletta? _____ (1)

8.2 Semmi ż-żewġ portijiet li jdawru l-Belt Valletta.

8.3 Semmi raġuni għaliex intgħazlet din l-għolja għall-bini tal-Belt Valletta.

_____ (1)

8.4 Semmi żvantaġġ wiehed li kellha din l-għolja.

_____ (1)

8.5 Saru diversi liġijiet dwar kif kellu jsir il-bini fil-belt il-ġdida. Semmi waħda.

_____ (1)

8.6.1 Il-Kavallieri riedu jibnu “Belt mis-sinjuri għas-sinjuri”. Tahseb li mnexxielhom jagħmlu dan? _____ (1)

8.6.2 Għid għaliex tahseb hekk? _____

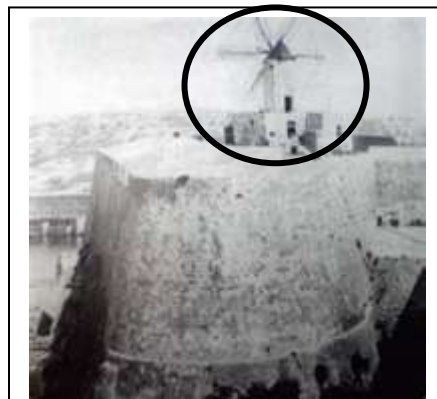
_____ (2)

(Total: 9 marki)

9. Ifli sorsi B u C u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Sors B

Sors C

9.1 X'jissegħħ il-bini li qiegħed jidher f' sors B? _____ (1)

9.2 Min kien il-Gran Mastru li hallas għal dan il-proġett? _____ (1)

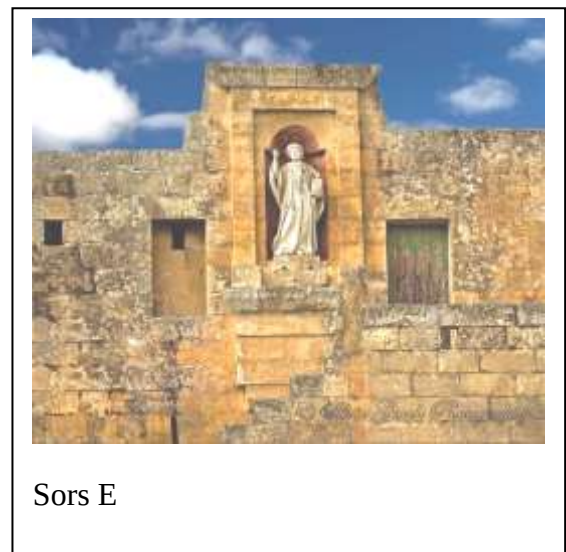
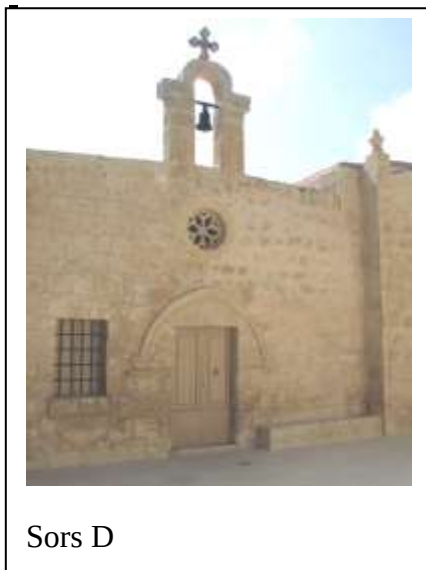
9.3 Minn fejn setgħu jgħibu l-ilma għall-belt qabel il-bini ta' dan il-proġett?

_____ (1)

- 9.4 Għall-Kavallieri “Belt mingħajr ilma qisha katavru”. X’taħseb li riedu jfissru b’da? _____ (1)
- 9.5 F’Sors C naraw parti mill-fortifikazzjonijiet tal-Belt. X’inhil-binja, immarkata b’ċirku, li tidher eżatt wara din il-fortifikazzjoni? _____ (1)
- 9.6 Għal xiex kienet tintuża din il-binja? _____ (1)
- 9.7 Biex kienet taħdem din il-binja?
(żejt, riħ, pitrolju, gass, elettriku) _____ (1)
- 9.8 F’din il-binja kien ikollhom il-qamħ. X’prodott kienu jagħmlu mill-qamħ f’din il-binja? _____ (1)

(Total: 9 marki)

10. Ifli sorsi D u E u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

- 10.1 Sors D u Sors E insibuhom fl-irhula Maltin. X’qed tara f’Sors D u f’Sors E?
Sors D _____ (1)
Sors E _____ (1)
- 10.2 X’informazzjoni jagħtuna dawn is-sorsi dwar il-Maltin? _____ (1)
- 10.3 Għal xiex kien ikun hemm oġġett bħal dak li jidher f’sors E mal-faċċata tad-dar tagħhom? _____ (1)

- 10.4 Ifred il-karatteristiċi ta' raġal Malti minn dawk tal-Belt Valletta billi tpoġġi l-kli fil-kolonna t-tajba.

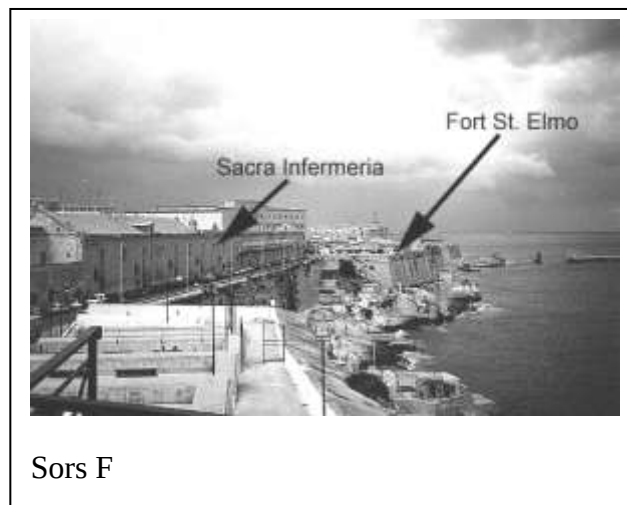
sqaq	triq dritta	berġa	ħajt tas-sejjeħ	subborg
Kon-Katidral	triq imserrpa	salib tad-dejma	sur	razzett

Karatteristiċi ta' raġal Malti	Karatteristiċi tal-Belt Valletta

(10 marki)

(Total: 14-il marka)

11. Ifli sors F u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

- 11.1 Is-Sacra Infermeria f' sors F kienet l-isptar tal-Kavallieri. Fejn kien l-isptar tal-Kavallieri qabel ma nbniel il-Belt Valletta? _____ (1)
- 11.2 Is-Sacra Infermeria kienet meqjusa bħala l-aħjar sptar fl-Ewropa. Semmi raġuni għaliex kienet meqjusa hekk. _____ (1)

